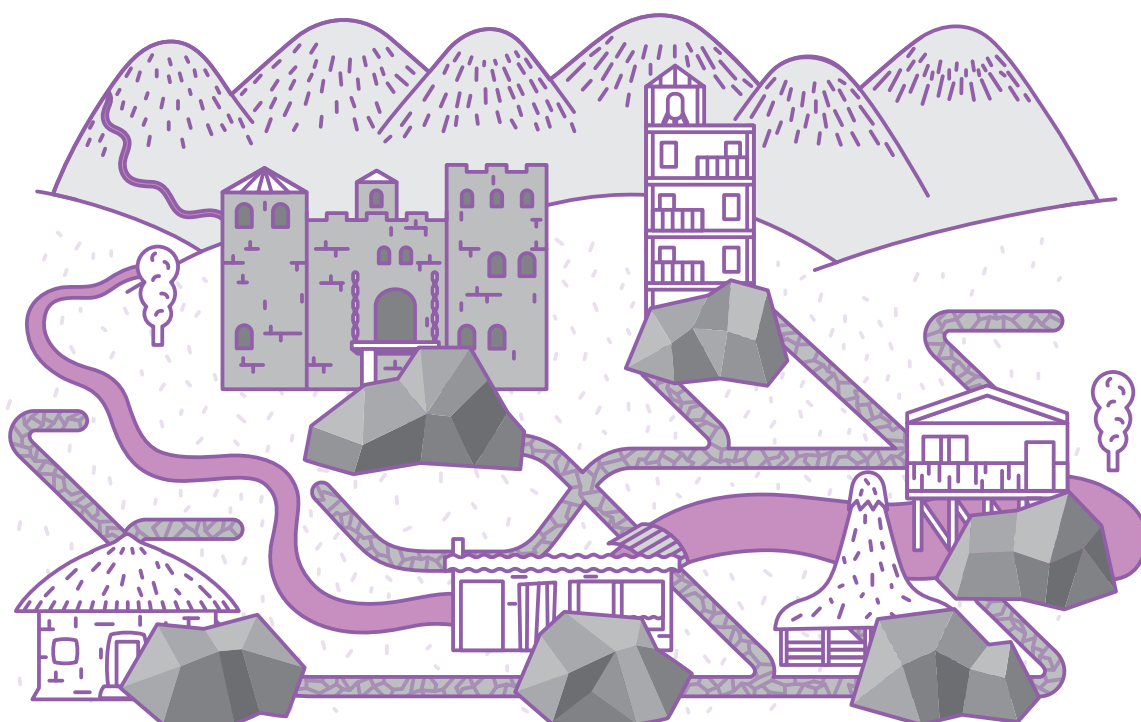

SCENARIUSZ 5 z 10

W KRÓLESTWIE UCZUĆ

POCZUCIE MOCY

Królestwo zaklęte w kamienie

KARTA SCENARIUSZA

Zapis do dziennika

CEL ZAJĘĆ

Wzmacnianie poczucia własnej wartości oraz wzbudzanie poczucia sprawczości

AKTYWNOŚCI

- Kamienie i kamyczki – ćwiczenie uważności i umiejętności opisywania. Wzbogacanie słownictwa.
- Kamieniejemy – zabawa ruchowa. Rozmowa na temat odczuć wywołanych przez zabawę.
- Rozmowa z kamieniem – zabawa z elementami dramy. Personifikacja kamieni. Pobudzanie wyobraźni i kreatywności.
- Co może kamień, a czego nie może? – zabawa ruchowa.
- Czwarta zasada – wprowadzenie zasady: „Możemy robić wiele rzeczy, ale pamiętamy przy tym o bezpieczeństwie swoim i innych”.
- Mamy tę moc – zabawa ruchowa.
- Góra Mocy – wystuchanie edyktu królewskiego, złożenie odcisku palca na chorągwi i otrzymanie odznaki do Karty Mieszkańca Królestwa Uczuć.

REALIZOWANE PUNKTY PODSTAWY PROGRAMOWEJ WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

II.9, II.10, III.7, III.8, III.9

Co się dzieje w tym epizodzie?

W Królestwie Uczuć wydarzyło się coś niezwykłego... Wszyscy mieszkańcy zamienili się w kamienie! Dzieci w czasie zajęć będą się zastanawiać, jaka jest różnica między kamieniami a ludźmi, i jakie znaczenie ma możliwość samodzielnego podejmowania działań. Przyjrzą się uważnie kamieniom, spróbują je naśladować, zastygnać w bezruchu i rozśmieszyć kamień. Określają, jakie są różnice między możliwościami kamieni i ludzi. Podczas zabawy ustalają także kolejną zasadę panującą w Królestwie, która brzmi: „Możemy robić wiele rzeczy, ale pamiętamy przy tym o bezpieczeństwie swoim i innych”. Na koniec zajęć dzieci zdecydują, czy wolą być ludźmi i móc działać, czy chcą pozostać kamieniami, które nie mają żadnej mocy sprawczej. Zdejmą zaklęcie ze swoich postaci, pokazując, jaką moc ma działanie człowieka. Dla upamiętnienia tego doświadczenia kolejne wzniesienie zostanie nazwane Górą Mocy, a mieszkańcy dostają odznaki „Wiem, co to jest poczucie mocy”.

Przygotowanie do zajęć

UWAGA!

Epizod 5. jest propozycją zajęć z dziećmi w starszych grupach przedszkolnych. Zachęcamy, abyś samodzielnie oceniła/ocenił, czy Twój podopieczni radzą sobie już na tyle dobrze z zadaniami wymagającymi symbolicznego i abstrakcyjnego myślenia, aby w pełni skorzystać z proponowanych aktywności. Realizacja tego epizodu nie

jest niezbędna, aby przygody dzieci w Królestwie Uczuć układały się w spójną historię. Jeśli jednak zdecydujesz, że nie będziesz go realizować, zwrócić uwagę na podsumowania w kolejnych epizodach, aby nie nawiązywać do doświadczenia kamieni jako przeciwieństwa ludzi.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE

- szablon chorągwi
- szablon odznaki „Wiem, co to jest poczucie mocy”
- kufer
- Karta Zasad Królestwa Uczuć
- Karty Mieszkańców Królestwa Uczuć
- wycięte z papieru kamienie
- niewielkie kamienie
- woreczek
- szarfa lub opaska
- lina
- tusz i gąbka
- klej

Przygotowanie scenerii i rekwizytów

Przed zajęciami zdejmij z planszy scenerii sylwetę wszystkich postaci i schowaj je do kufra, a w ich miejsce przyczep wycięte z papieru kamienie. Przygotuj woreczek z rzeczywistymi kamieniami.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

CO SIĘ MOGŁO WYDARZYĆ? – WPROWADZENIE DO ZAJĘĆ

Dzieci wchodzi do sali i zauważają, że zamiast ich postaci w Królestwie pojawiły się kamienie. Zapytaj, co się mogło wydarzyć:

- Co się stało z ludźmi? Co się stało z królową, królem i ich psem?

Dzieci dzielą się swoimi pomysłami. Sprawa pozostaje niewyjaśniona.

KAMIEŃ I KAMYCZKI – ĆWICZENIE UWAŻNOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI OPISYWANIA

Usiądź z dziećmi w kręgu. Wysyp na środek kamienie z woreczka i poproś, aby każdy wziął jeden. Zwróć uwagę na bezpieczeństwo:

- Trzymamy je w obu dłoniach, tak aby nam nie wypadły i nie zrobiły krzywdy koledze lub koleżance.

Jeśli masz już wypracowane w swojej grupie zasady bezpieczeństwa, zanim rozpoczniesz, warto, byś uprzedziła/uprzedził dzieci, że w czasie tej przygody w Królestwie Uczuć także obowiązują te zasady. Możesz je także ponownie krótko omówić z dziećmi.

Następnie powiedz:

- Wszyscy mamy teraz nasze kamienie. Zamknijcie oczy. Pomyślcie, ale na razie nie mówcie: jaki ten kamień jest w dotyku. Czujecie jego temperaturę? Jest chłodny? Gładki czy raczej chropowaty? Poczujcie jego ciężar. Czy czujecie, jak cięży wam w dłoni? Ostrożnie przełóżcie teraz kamień do jednej dłoni. Wyciągnijcie obie ręce przed siebie. Czy czujecie, jak są napięte mięśnie w ręce z kamieniem? Ściśnijcie teraz kamień w dłoni. Czy czujecie, jaki jest twardy? Spróbujcie zacisnąć na kamieniu palce. Czy zagłębią się w kamień? Czy jak zaciśnięcie rękę mocniej, to kamień zmieni kształt, ugnie się pod naciskiem? Jaką teraz kamień ma temperaturę? Czy jest cieplejszy niż na początku ćwiczenia? Czy taki sam? Możecie już otworzyć oczy. Połóżcie kamienie przed sobą.

Możesz to ćwiczenie rozwinąć i zachęcić dzieci, aby po otwarciu oczu bardzo uważnie przyjrzały się swoim kamieniom. Określiły, jaki mają kolor i kształt, czy mają jakieś szczególne cechy. Po kilku minutach obserwacji poproś dzieci, żeby włożyły kamienie do woreczka, następnie pomieszaj je i ponownie wysyp. Niech dzieci odnajdą swoje kamienie.

Zachęć dzieci do rozmowy:

- Wyobraźcie sobie, że jesteście kamieniami. Niech każdy z was pomyśli: jak się czuje, co się z nim dzieje, czy czuł się już kiedyś jak kamień.

Zaproś dzieci do rozmowy zgodnie z pierwszą zasadą Królestwa Uczuć (Słuchamy siebie nawzajem).

| KAMIENIEJEMY – ZABAWA RUCHOWA

Przed rozpoczęciem zabawy zbierz kamienie z podłogi, schowaj je do woreczka i odłóż na bok. Zaprosz dzieci do zabawy, podczas której przez chwilę będą kamieniami. To wersja zabawy w berka. Wyznaczonej osobie – berkowi – daj szarfę lub opaskę. Na sygnał dzieci zaczynają biegać po sali, a ten, kogo dotknie berek, kamienieje, czyli zastyga w jednej pozycji i nie może się poruszyć. Skamieniałą osobę może odczarować ktoś, kto nie został jeszcze złapany przez berka, musi jej dotknąć i powiedzieć: „Poczuj!”. Jeśli berek poczuje się zmęczony, możesz wyznaczyć do tej roli inną osobę. Po zabawie zapytaj dzieci:

- Jak się czuliście, kiedy berek zmienił was w kamienie i musieliście zastygnąć?

Podsumowując zabawę, zwróć uwagę dzieci na to, że działanie, poruszanie się pozwala nam wpływać na otoczenie – tak jak wpływ na dalszy przebieg zabawy miały osoby, które mogły odczarować koleżanki i kolegów. Kiedy zaś zastygamy jak kamienie, przestajemy mieć wpływ, musimy czekać, aż ktoś dla nas coś zrobi, ktoś nas odczaruje. Zapytaj dzieci:

- Wolicie działać i mieć wpływ, czy uważacie, że lepiej jest czekać, aż ktoś coś z wami zrobi? Zdecyduje za was, co się będzie dalej działo?

Zachęć dzieci do krótkiej aktywności (2 minuty):

- Pokażcie, jak to jest móc się ruszać.

| ROZMOWA Z KAMIENIEM – ZABAWA Z ELEMENTAMI DRAMY

Zaproponuj sprawdzenie, czy można z kamieniami nawiązać kontakt tak jak z koleżanką czy kolegą. Dzieci z powrotem biorą swoje kamienie i znajdują sobie wygodne miejsca do siedzenia. Poproś, aby spróbowały:

- przywitać się z kamieniem i uzyskać od niego odpowiedź;
- rozweselić kamień, opowiadając mu dowcip lub w jakiś inny sposób wywołać u niego radość;
- wzruszyć kamień – opowiadając mu jakąś krótką smutną historię czy śpiewając smutną piosenkę, niech sprawdzi, czy kamień uroni łzę.

Następnie powiedz:

- Czy wasze kamienie zareagowały? Czasami mówi się, że ktoś zachowuje kamienną twarz. To właśnie oznacza, że nie okazuje żadnych uczuć, nie da się go poruszyć ani dowcipami, ani smutnymi piosenkami. Zauważcie, że my jako ludzie czujemy i doświadczamy różnych emocji, co sprawia, że na przykład przygody, które przeżywamy, nabierają znaczenia – zapamiętujemy je, rozmawiamy o nich z przyjaciółmi, możemy opowiedzieć innym o tym, co przeżyliśmy. Dzięki temu, że czujemy emocje, możemy śmiać się do rozpuku, płakać, przytulać się i okazywać miłość. Odczuwanie emocji pozwala nam budować relacje z innymi ludźmi i reagować na to, co się wokół nas dzieje.

Poproś dzieci o zaprezentowanie sposobów okazywania emocji:

- Pokażcie, jak to jest móc czuć.

Dzieci w wyznaczonym czasie mogą swobodnie poruszać się po sali i przedstawiać dowolne uczucia – robić miny, przybierać pozy.

CO MOŻE KAMIEŃ, A CZEGO NIE MOŻE? – ZABAWA RUCHOWA

Zaproś dzieci do sprawdzenia, czy skoro kamienie nic nie czują i nie mówią, to czy mogą coś robić. Podzieli salę na dwie części za pomocą liny i wskaż stronę kamienia oraz stronę człowieka. Poproś dzieci, żeby po każdym zdaniu, które odczytasz, przeszły na jedną ze stron lub też stanęły okrakiem nad liną, zależnie od tego, kto ich zdaniem może tak o sobie powiedzieć. Przykładowe zdania:

- Mogę leżeć.
- Mogę się śmiać.
- Mogę płakać.
- Mogę się turlać.
- Mogę zjeść kanapkę.
- Mogę spadać z półki.
- Mogę skakać.
- Mogę coś narysować.
- Mogę śpiewać.
- Mogę wygrzewać się na słońcu.
- Mogę tańczyć.
- Mogę się nie ruszać.
- Mogę się huśtać.
- Mogę się toczyć.
- Mogę robić miny.
- *Mogę komuś zrobić krzywdę.

*Po odczytaniu ostatniego zdania omów z dziećmi, jaka jest różnica między kamieniem, który może zrobić krzywdę nieintencjonalnie (w wyniku czyjegoś działania lub oddziaływania sił natury), a człowiekiem, który działa (przynajmniej powinien) świadomie. Zwróć uwagę dzieci, że same kamienie w czasie zabawy nie robią krzywdy, ale jeśli my ich użyjemy niezgodnie z zasadami bezpieczeństwa, możemy sobie nawzajem zrobić krzywdę.

Podsumowując, podkreśl, po której stronie liny dzieci były częściej. Zachęć je, aby zastanowiły się, jak wiele rzeczy mogą robić i jak miło jest móc je robić.

CZWARTA ZASADA – WPROWADZENIE ZASADY „MOŻEMY ROBIĆ WIELE RZECZY, ALE PAMIĘTAMY PRZY TYM O BEZPIECZEŃSTWIE SWOIM I INNYCH”

Poproś dzieci, żeby usiadły przed planszą scenarii i zdejmij z niej Kartę Zasad Królestwa Uczeń. Rozpocznij rozmowę:

- Sprawdziłiśmy dzisiaj, jak wiele możemy robić i odczuwać. Dzięki temu, że jesteśmy ludźmi, możemy dużo więcej niż na przykład kamień. Jednak musimy też być uważni, żeby nie zrobić krzywdy sobie i innym. Kiedy trzymaliście w rękach kamienie, uważaliście, aby nie upuścić ich sobie na stopę. Kiedy biegaliście po sali, bawiąc się w berka, także musieliście uważać na inne osoby i na siebie, żeby nie zrobić sobie krzywdy. Bardzo ważne w każdym naszym działaniu jest to, aby zwracać uwagę na bezpieczeństwo, żeby nie zrobić krzywdy zarówno sobie, jak i innym. Proponuję, żebyśmy ustanowili kolejną zasadę panującą w naszym Królestwie: **Możemy robić wiele rzeczy, ale pamiętamy o bezpieczeństwie swoim i innych.**

Omów z dziećmi rozumienie tej zasady. Podajcie przykłady zachowań zgodnych z nią i ją łamiących. Następnie zapisz zasadę na Karcie Zasad Królestwa Uczeń i przyczep Kartę do planszy scenarii.

MAMY TĘ MOC – ZABAWA RUCHOWA

Zwróć się do dzieci:

- Jako mieszkańcy Królestwa Uczuć nadal jesteście zaklęci w kamienie. Czy chcecie to zmienić? A zastanawialiście się, co może zdjąć zaklęcie? Samo myślenie o tym to pierwszy krok – drugim jest podjęcie działania i wypróbowanie tego, co może zadziałać. Nie odwlekajmy tego dłużej! Użyjcie swojej mocy i zacznijcie znowu działać. Każdy z nas ma w sobie moc, żeby robić różne rzeczy. Może zaklęcie da się zdjąć, po prostu działając? Sprawdźmy.

Zachęć dzieci, żeby po kolei prezentowały swoje umiejętności, niech każde pokaże, co potrafi zrobić, np. zatańczy, zaśpiewa, uśmiechnie się, przytuli kogoś. Osoba, która już przedstawiła swoją moc, może podejść do kufra i wyciągnąć z niego swoją postać. Kiedy już wszystkie dzieci będą miały swoje postaci, korzystając z sylwetki króla, powiedz:

Jesteśmy odczarowani! Co za ulga! W nocy poprzedzającej zaklęcie nas wszystkich w kamienie, rozmawialiśmy z królową, że wciąż nie rozpoczęliśmy przygotowań do urodzin Królestwa, a przecież są coraz bliżej. Trochę nas to zaczęło martwić... Mieliliśmy tak dużo pomysłów, że nie mogliśmy zdecydować się na te, które będziemy realizować. Zaczęliśmy odkładać w czasie tę decyzję. Kiedy obudziliśmy się jako kamienie, nie mogliśmy w żaden sposób działać. Teraz rozumiem, że to chyba los chciał nam pokazać, że nie musimy się martwić, bo przecież nie jesteśmy sami. Wy, mieszkańcy naszego Królestwa, macie w sobie tyle mocy i potraficie tak sprawnie działać, że nawet zaklęcie jesteście w stanie sami z siebie – i z nas! – zdjąć. Dziękujemy! Możemy teraz razem posprzątać w Królestwie. Czy pomożecie nam ułożyć kamienie u podnóża jednej z gór?

Wspólnie układacie kamienie.

Jeśli jakieś dziecko woli pozostać kamieniem, możesz mu na to pozwolić, jednak zwróć uwagę na konsekwencje – kamienie nie mogą odcisnąć palca na chorągwi ani dostać kolejnej odznaki do Karty Mieszkańca. Jeśli mimo to zdecyduje się pozostać kamieniem, może przejść procedurę odczarowania na następnych zajęciach.

GÓRA MOCY – WYSŁUCHANIE EDYKTU KRÓLEWSKIEGO

Podsumowując zajęcia, wciel się w postaci pary królewskiej i powiedz:

Jesteśmy pod wrażeniem waszej mocy, dzięki niej zostaliśmy odczarowani. Dziękujemy wam bardzo i prosimy, żebyście na tej chorągwi odcisnęli swoje kciuki i zatknęli ją na szczycie góry, pod którą złożyliście kamienie. Od dziś będzie to Góra Mocy.

Dzieci po kolei maczają kciuki w tuszu i robią odciski na chorągwi. Po zatknięciu chorągwi poproś, żeby dzieci wzięły swoje Karty Mieszkańca z kufra i usiadły w kręgu przed planszą scenerii. Animując postać królewskiego psa, rozdaj im odznaki „Wiem, co to jest poczucie mocy”.

MIESZKAŃCY WRACAJĄ DO DOMÓW – ZAKOŃCZENIE ZAJĘĆ

Kończąc zajęcia, poinformuj dzieci, że przygotowania do urodzin Królestwa rozpoczną się już wkrótce i że to bardzo ważne, aby każdy pamiętał, jak dużo może robić, będąc człowiekiem i mając moc działania, odczuwania emocji i uczuć oraz mówienia o tym.

Tymczasem nasze dzisiejsze przygody już się skończyły i mieszkańcy Królestwa wracają do swoich domów.

Przyczep sylwety mieszkańców oraz pary królewskiej i szczeniaka do planszy scenarii, a Karty Mieszkańców Królestwa Uczuć schowaj do kufra.

Po zajęciach – informacja dla rodziców i opiekunów

Po zakończeniu realizacji epizodu przekaz rodzicom lub opiekunom dzieci przygotowaną specjalnie dla nich informację, która umożliwi im kontynuację pracy, którą dzisiaj wykonałaś/wykonałeś z grupą. Znajdziesz ją [tutaj](#).